

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischer Pülöp könyvkereskedése.
Ide küldjenek az előfizetési díjak nyitlerték és hirdetések.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor.
Fél évre 4 kor.
Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fill.

Hirdetések elfogadtatnak:

Budapest: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécsben, Schalek H., Dukas M., Oppelk A. Általános Tudósítók hirdetésosztálya Budapest.

Nyitlerté petítora 20 fill.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, »Csáktornya Vidéki Takarékpénztár« s a t. hivatalos közlönye

A tanév elejéhez.

(Nyílt levél az ifjusághoz.)

Csodálatos, különös valami az emberi élet! Gyakran egyetlen egy pillanat választja el az ember menyországát a poklától. Kedves fiatal barátim és barátnőim! Önök csakhamar tapasztalni fogják azt, mennyire fáradozik és törekszik az ember a jobb után és mennyire közd az események áramlata ellen. De az élet hullámai magasán emelkednek ellene s föléje és gyakran csakhamar megtörik az összes erőt.

Sok tervet készítünk mi halandó emberek, sok kívánság és óhaj indítanak minket sok különféle cselekedeteinkben. És mi lesz majd a sok tervből s a sok kívánság és vágyból?

Gyakran egy s ugyanazon napon keletkeznek és el is vesznek azok; gyakran egyik évről másikba magunkkal szilárd kintartással és hűségesen visszük át azokat; nem nyugszunk; végre pedig midőn azt hisszük, hogy az óhajtott célhoz már egészen közel vagyunk: egy csekély esemény ismét messzire dob el minket tőle. Az eseményt mi véletlennek mondjuk. Fájdalmas sóhajjal feladjuk a reményt, a mely évekig örvendeztetett ugyan, de egyuttal ámitott, csalt is. — Önök kedveseim, évek virágzásában állanak. De ha gyermekkoruk szép óráira visszagondolnak: oh, mily másképen volt akkor minden! Mily mohón kívánták hol ezt, hol azt; mennyire vágyódtak, hogy ezze vagy azza lehessenek.

De az ezereféle események közül egyse ment teljesülésbe; egyik eltolta a másikat;

bőségben mosolyogtak a virágok, de egy láthatatlan hatalomnak gyöngye lehelete mind lehullatta őket s önkö hiába néztek a gyümölcsök után. Hiszen olyan a remény, hogy lényével sorsunk sötét felhőit megvilágítja, de azután sokszor kelemellen helyzetekbe is hoz, ha túlságos bizalommal ragaszkodunk várakozásainkhoz, kívánságainkhoz. Mert a mit a szív kíván, azt reméli is és rendszeren elfelejti, mily gyakran csatlakozott már várakozásaiban.

Pedig az elhibázott remények keserű pillanatokat okoznak, melyeket nem egyszer kikerülhetünk. Aki túlságos várakozásokkal táplálja lelkét és dédelgeti: kényessé s elpuhulttá teszi s az azután ki nem bírja a bekövetkező viharokat.

Kedveseim! Gyermekkoruk elmúltával Önök is idősebbekké, érzelmeik pedig ingerlékenyebbekké lettek, új vágyak ébrednek föl kebleikben, fényesebb tervek épültek fel s oly varázsszóval ékesítették, a melyekre csak képes az izzó képzelődés. A hajdon elmerült jövőjének csendes álmaiba és titkos vágyainak célja után törekedett. Az ifju pedig szabadságának s erőinek magas érzetében maga előtt látta nagyszerűségében az egész világot s azt hitte, hogy mindent elérhet. Önök mellett, a kiket még a képzelő erő boldogított, halad az érettebb férfiu, valamint a háziasszony s anyja. Komolyabban és nyugodtabban haladnak azon vetések mellett, melyeket ők vetettek, melyekből ezer meg ezer mag már csírájában meghall, ezer meg ezer kikel, felnőt; de amelyeket még mielőtt megért volna, a váratlanul támadt vihar megtört.

Gyermekeik közül is, akik büszkeségüket képezték, sirban nyugosznak már a legkedvesebbek; barátaik közül azok, kikkel boldog életet élni reméltek, legelőbb már eltűntek oldaluk mellől s a tekintélynek, a jólétnek, működési körnek, a melyekre mindig számítottak, — az árnyéka is már alig látható.

Lemondással halad az aggyastán napjainak határköve felé és nem szivesen néz vissza a megtelt hosszú utra. Mert a múlt csak csalódásainak országa, a jövő pedig reményeinek vidéke.

Tekintetét az életen tul veti oda, a hol végződnék a — csalódások; s így szól: rendelkeztem egykor oroszlán erővel, volt óriási bátorságom, előrelátásom és kitartásom, de legjobb akaratom meghiusult és fáradozásaimnak egészen más eredménye lett, mint a milyent ezektől vártam.

Kedves fiatal olvasóim! A jövő majd vezetni fogja önöket annak megdondolására, hogy mennyire nem egyenlő az emberi cselekedetek eredménye és hogy az embernek rendszeren más utra kell lépnie, mint a melyen ő haladni akart.

Higgyék meg nekem: nem vak sors, nem pusztá véletlen az, a mely öntudatlanul és terv nélkül enyeleg az ember ügyével. Hanem bizonyos legfőbb bölcsesség az, mely csodálatos módon vezet, kormányozza az összességet s az egyes dolgokat; a legkisebb feregnek s a legnagyobb népeknek sorsát; hogy így minden kellőképpen fenntartassék, minden nagyobb tökéletességre vezetessék.

Semmije sincs az ember hatalmában, csak ő maga s ismétlem: csak ő maga; ta-

TÁRCZA.

Rossz termés.

Mindő szomorúak most azok a klimatikus gyógyhelyek!

A villalakások redőnyvel leeresztve, mintha a hosszú téliálomra buyultak volna a kaczer vilák csábó szemüket. A magas csucok hirtelen megföhéredtek, fázós levegő jön felénk, a mitől didergetve hullajták a lombos fák a leveleiket a gondosan kezelt sétáutakra.

Hull a levél egyre és elfödi az utak csillogó kavicsát. A fürdőtulajdonos bevonult már a városba. No hiszen azért az egy-két itt maradt vendégért érdemes is lenne utazkozni. Ilyenkor már Halinák Janóé a kies fürdő. Egész nyáron át fent őzi a teheneit és jöllehet oly sok mondanivalója van — nem szabad lejönnie a vágásból de nem szabad, mert a fürdő pedans tisztasága és ő közte szembetűnően bántó az ellentét. Most már lejöhét sáros boeskorát a kúrsalon kivésőbéhez törülni és mint fatalista pökődés a pavilonok ragyogó mozaikjára. A cselengő fürdővendég nem finyáz zúgolódnak a rossz termés ellen, azt hinné az ember, hogy legalább is ezer holdról szedte el előlök a termést a kukorica aszály vagy a hesseni légy.

Pedig a ki utána jár a dolognak s nem röstel szóba állani Károlyfal, a vendéglő utószeszonos egyetlen pinczérével, az megtudhatja, hogy az az őt ur voltaképpen nem is fürdővendég, annál kevésbé ura olyan ezer holdnak, a melyen a hesseni légy kaszált, hanem azok a vidályosi fürdő kozákjai. Érdekes faj ez, ez mely egészen a közönség után él mint akár a fürdő tulajdonos.

Ezek a kozákok szintén a szomszéd falvakból kerülnek ki, minden zsebükben van egy tucat kártya. Télen egymás közt ütök a pagától és beszélgetik a »csöndest«. babszemre vagy kukoriczára, nyáron pedig urasan adfák a bankot, ezt művelik ők mióta a vidályosi fürdő európai hirre kapott. És ez óta soha sem panaszkodtak a fürdő ellen. Az idén se látszott meg, hogy a nagy szárazság valami aggodalmat okozott volna nekik. Délután rangos non solansz-szal sütkéreztek az esplanade-on, partner akadt mindég s volt is olykor olyan termés, mint a patyolat. A szezon derekán mint a bomba röpött Vigályosra Czako Pista, ki egyik fürdőből a másikba jár, előtánczos, kirándulás vezető, iszik, remekül kártyázik: szóval pénze van. A vidályosi kozákoknak ennyi elég volt, hogy bankettet rendezzenek Czako Pista tiszteletére.

Ez tetőzi be a szezonot pislogtak egymásra.

Be is tetőzte. Az őt vidályosi kozák a tönk szélére jutott.

— Hisz ez spiller! — keseregtek a kozákok.

Dehogy, vetette oda hangsúlyljal a mindent tudó Károly.

Ez kérem egy közönséges kupez. Ismerem Balaton-Fürdőtől. Adja a gavallért, iszik, elkártyázik s mikor az urak szornulnak pompás köstét csinál buzára, sertésre a kártyázás ennek csak mellékfoglalkozása.

Az őszi szél keresztül suhan a pavilonon. Az őt kozák fájdalmasan néz arra felé, a hol kocsizörgés hallatszik. A remény lángja felgyullad. Hát ha! . . . Károly aztán megöngyilkolja ezt az ébredő reményt.

— Ne üljenek föl, a szomszéd faluban hűsölt az istenadta, a podgyásza Magoson van. Három napig itt lesz, azután elmegy haza s egy esztendeig mindég a fürdő élményeiről fog beszélni.

Busak a kozákok. Rossz a termés, rossz rossz. Az egyik valóságos akasztófa humorral szól:

— Fiuk, ne folyamodjunk egy kis adóengedésért?

S. — c.

lán még az sincsen hatalmában, a mi vele oly szorosan van összeköve, t. i. a teste.

Csakis ő maga, az emberi szellem, önmagáé. Mert csak a szellemnek van akarat, ő uralkodik maga fölött. Övé a gondolat, övé az akarat, övé a cselekedet, de a cselekedet következménye már kivülről van.

Az élet folyamába kiveti cselekedetét és ez ottan játékvá lesz ezer együtt működő hullámnak, melyeknek erejét s irányát kiszámítani nem képes.

És a sok fáradozásból, a sok gondolkodásból, a miből legfényesebb eredményeket várt, — rendszeren a legcsekélyebb hatásokat éri el. Így csakugyan igaz, hogy az ember s az ő akaratja csakugyan különbözik tettének következményeitől.

Nem az eredmény, a siker nemesíti tetteinket, hanem az akarat és nemes szándék emeli annak becsét; a többiért senki sem kezeshetjük, még magunk sem.

Azért mi csak a téttnél tanusított és táplált akaratért vagyunk felelősek, a többi, a mi abból keletkezik, a vezérlésnek, a providenciának müve.

Az ő áldásán nyugszik minden!

Azért, ha szándékunk tiszta, ha megfontolásunk érett: menjünk és cselekedjünk!

A jónak, a nemesnek vetését semmiféle vihar sem képes megsemmisíteni, egy szent gondolat sem marad gyümölcs nélkül, hatás nélkül nem hangzik el egy szó sem, a melyet az igazság és jogért mondunk, egy elvetett szem se vész el az erkölcsi világban.

Kedveseim! Az aratás, a kévegyűjtés napján látni fogják önök is annak gyümölcsét és fanni fogják maguknak a hallhatatlan koszorukat!

Cselkó József.

Iskolaátadási ünnepély.

Muraköz metropolisa, Csáktornya nagyközség közművelődésének történetében fordulópontot képez f. év augusztus hó 28-án mint oly nap, melyen a községi elemi népiskola állami kezelésbe adatott át. A város ügyelt intőző hatóságot nagyon sok ok sarkalta arra, hogy községi iskoláját, melyet eddig oly nagy áldozattal évről-évre fejlesztett, allamosítsa; a kellő arányokban való tovább fejlesztést város közönsége már nem bírta volna, s hogy a 33 éven át szeretettel s áldozatokkal fenntartott s mondhatni: hűn dédelgetett intézmény sorsát, jövőjét biztosítsa. elkerülhetlenné vált, hogy községi iskoláját az állam kezébe tegye le. Nagy hálával lett adósa Csáktornya községe dr. Wlassics Gyula kultuszminiszternek, a kerület képviselőjének, ki méltányolva a városnak eddigi, tufeszített erővel hozott áldozatait a kultúra terén, készséggel nyújtotta segítő kezét.

Az átadási ünnepély mult csütörtökön d. e. 10 órakor folyt le a város tanácsstermében. Az ünnepélyen jelen voltak dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, tanfelügyelő, mint miniszteri megbízott, az újonnan kinevezett gondnoksági tagok, a községi előjáróság, Pálya Mihály polg. iskolai igazgató és az állami elemi iskola tanítótestülete.

Dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanfelügyelő megnyitván az ünnepélyt, előterjeszti a magas miniszteriumnak a csáktornyai községi elemi népiskola allamosítására vonatkozó

intézkedéseit, felolvassa az újonnan kinevezett gond. tagok névsorát, s mint miniszteri megbízott ünnepélyesen átveszi az elemi iskolát. A tanfelügyelő felszólította az áll. gondnokság kinevezett tagjait, hogy a hivatalos esküt tegyék le. A gondnokság kinevezett tagjai ezek:

Ziegler Kálmán, elnök; rendes tagok: Bernyák Károly, Czvetkovics Antal, dr. Krasovecz Ignác, Nuzsy Mátyas, Petrics Ignác, Pruszálz Alajos, Simon Lajos, dr. Schwarcz Albert, Szeiverth Antal, Szilágyi Gyula, Tóth István, Wollák Rezső, Zakál Henrik.

A gondnoksági tagok esküje után a kir. tanfelügyelő lelkes beszédet intézett Ziegler Kálmán kir. közjegyzőhöz, a gondnokság elnökéhez s a város intelligenciájának legkiválóbb tagjaiból álló gondnoksághoz.

Beszédében kijelentette a kir. tanfelügyelő, hogy a hivatalos kötelességnek és hazafiai lelkesedésnek együttes lángja alig csapott fel magasabban bármikor is szívében, mint e perczen, midőn a magyar művelődés szolgálatában 3 évtizedes multtal bíró csáktornyai közs. elemi iskola helyébe állított áll. elemi iskolát nyitja meg.

Megemlékezik a gondnokság tagjainak már az iskolaszékek kifejtett buzgóságáról, a mennyiben ambíciózójukat képezte, hogy részt vegyenek Csáktornya város kultúrájának fejlesztésében.

A multak tapasztalatai után nem éri magát nivalva irányítani a gondnokság működését; de inkább arra kéri őket, hogy lelkes és szeretetteljes támogatásukkal Csáktornya várost a magyarságnak erős és örökre bevehetetlen vedbástyájává tegyék. Tartozik a történeti hűségnek azzal, hogy Ziegler Kálmán kir. közjegyzőnek a város fejlesztése körül szerzett elővételten érdemei koszorujába beillesztve legbensőbb elismerésének szerény virágát.

Míg a »Civis Romanus« a Forum tábláiról nyerte ösztönzéseit, addig ő szívében véssve hordozta városa iránti hazafiai kötelességeit.

Bizalommal és boldog megnyugvással teszi kezébe az iskola sorsát, s hogy e sors mindig boldog és Muraközre áldásos legyen, jelmondatul fölébe tűzi kir. tanfelügyelő mindnyájuk azon óhaját, hogy dr. Wlassics Gyula vallás és közoktatásügyi minisztert, kit a magyar állameszme érdekében ismét egy újabb szál fűz Csáktornyához, a mindenható Isten a magyar kultúra dicsőségére és Muraköz boldogítására soká és boldogul értesse.

A beszéd után, — melyet a jelenlevők lelkes éljenzéssel honoráltak — Ziegler Kálmán gond. elnök szívből fakadó szavakkal válaszolt a kir. tanfelügyelőnek.

Hű visszaemlékezésekben méltatta a közs. iskolaszék hosszú és nemes küzdelmeit a magyar művelődés és érzes terén.

Majd pedig lelkesen rámutatott arra, hogy ha a mult annyi nagy akadályaival szemben és sokkal kevesebb eszközökkel oly kiváló eredményt lehetett elérni Csáktornya kultúrája terén, most, a közoktatási miniszternek lelkes áldozatkészségével és a kir. tanfelügyelőnek fáradhatatlan munkásságával egyesülten biztosnak és dicsőnek tekinthető a magyar állameszme diadala, melyhez a gondnokság minden tagja és Csáktornya város minden fia meg fogja hozni a maga áldozatát és nemes lelkesedését.

Kéri Isten áldását a miniszterre és kir. tanfelügyelőre.

A gondnoksági einök beszédét zúgó éljenzés kísérte, mely után az újonnan kinevezett állami tanítótestület tette le a hivatalos esküt. A tanfelügyelő a kinevezett tanítóknak átadta a miniszteri kinevezést.

A tanítótestület esküfövétele után kir. tanfelügyelő méltatta a testület odaadó munkásságát, mely a csáktornyai közs. elemi iskolát a nemzetiségi vidékek érzesben és művelődésben mintaszerű iskolájává fejlesztette.

Legbensőbb kéri őket, szeressék továbbra is nemes hivatásukat, szeressék az iskolát, szeressék a gyermekeket, kiknek Isten és a szülők után helyetteseik; mert rájuk vár a nagy feladat, hogy ezek a gyermekek nemcsak boldogok, hanem magyarok is legyenek.

Reájuk vár a magyar kulturpolitikának az a fenséges feladata, a mit a hazának egy nagy fia akként fejezett ki, hogy »a magyar állameszmevel nem ijesztgetni, hanem hódítani kell!«

Erre a tanítótestület nevében Polyák Mátyas igazgató-tanító mondott köszönetet az ünnepség keretében elhangzott kitüntető elismerésért.

Ezzel az ünnepély véget ért. Utána ugy az új állami iskolai gondnokság, mint pedig a tanító-testület a kir. tanfelügyelő elnökölte alatt ülést tartott. A gondnoksági ülésben egyhangulag Wollák Rezső az állami elemi iskola gondnokává választotta meg; a tanítótestület ülésében pedig több, az iskola külső és belső ügyeire vonatkozó dolog nyert elintézését.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Kinevezés.** A kultuszminiszter Nagy Ferenczenanárt a helybeli áll. tanítóképző-intézethez segédtanárnak nevezte ki.

— **Attheyezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Révfy Géza helybeli áll. tanítóképző-intézeti zenetanárt saját kérelmére a temesvári állami tanítóképezdéhez helyezte át.

— **Hymen.** Sostarics Dániel stridói birtokos augusztus hó 18-án esküdött örök hűséget Jehán Anna kremsieri lakónőnek a stridói plébánia templomban.

— **Igazgatói megbízás.** A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter Polyák Mátyas helybeli áll. elemi népiskolai tanító ezen intézettel az igazgatói teendők végzésével bízta meg.

— **Jutalmazás.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter a földművelésügyi m. kir. miniszter hozzájárulásával Horváth Ignác helybeli áll. tanítóképző-intézeti növendék részére a gazdaságtanban s különösen a gyümölcsfa nemesítésben az 1901—1902 tanév folyamán tanusított szorgalma és tett előmenetele megjutalmazásul egy urb. 20 koronás aranyat adományozott.

— **Beiratás.** A helybeli m. kir. állami elemi fiu- és leányiskolában az 1902—903. tanévben a felvételi- és javító-vizsgálatok augusztus hó 31-én délelőtt 8 órakor foglank megtartatni, melyek díjmentesek. A beiratások szeptember hó 1, 2, és 3-án délelőtt 8 óratól 12-ig eszközölletnek. Az ünnepélyes »Veni Sanctus« szeptember 4-én lesz. A beiratásnál minden szülő vagy gyám tartozik gyermeke keresztlevélét vagy születésének anyakönyvi kivonatát bemutatni, ezt a szülők és gyermekeik érdekében kérjük. A bejegyzett adatok hitelessége vé-

gett a helybeli szülőknél is a személyes megjelenés kívántatik. Vidéki tanulók csak az esetben lesznek felvéve, ha a helybeli tanulók felvétele után még elegendő hely marad azok elhelyezésére. Ez okból vidéki tanulók, csak a beiratás utolsó napján, szeptember 3-án vehetők fel. Az állami elemi népiskolák gondnoksága részére. 1901-ben kiadott utasítás 20. § 5. pontjának harmadik bekezdése értelmében az állami elemi iskolában a beiratási díj 50 fillér és ezen díj még azon iskolákban is szedendő, a melyekben tandíjmentesség engedélyeztetett. Az első osztályba csak azon gyermekek vétetnek fel, kik életkoruk 6-ik évét 1902. évi szeptember hó 1-én már betöltötték. Csáktornya, 1902. aug. hó 25-én. Polyák Mátyás áll. igazgató-tanító.

— **A tanév kezdete.** A mai nappal vége a két hónapi szünetnek, boldog vakáczióznak. Holnap már megnyílnak az iskolák kapui, megkezdődik az 1902 — 1903. tanév, a munka, tanulás, levekenység ideje. Megélnékül városunk a szélrozsza minden irányból megérkezett kis és nagy diákoktól. Ugy az állami elemi nép- mint a polg. fiúiskolában a holnapi napon kezdődnek meg a szokásos beiratások s tartanak szeptember hó 3-ig. Az ünnepélyes »Veni Sancte« pedig szeptember hó 4-én reggel 8 órakor lesz. Isten hozza körünkbe a tanulólifjúságot, s legyen megkezdett munkájukon a Mindenható oltalma, áldása!

— **Az Alsó-Dombbrunn folyó hó 25-én megtartott óvodai évszázó ünnepély** nem várt meglepetés és örömben részesítette az egybegyűlt szülőket és gyermekbarátokat. Kovácsné Hölky Antónia óvónő e napon mutatta be, mire képes egy igazán szakavatott ügybuzgó egyén; milyen szép eredményt tud felmutatni rövid nem egészen hét hónapi működés után egy olyan óvodában is, minő a miénk a melynek ez idők minden felszerelés hiányzik. Az egész ünnepélyt a vallás erkölcsös nevelés zamata hatotta át s a gyermekek tősgyökeres magyarsággal előadott feleletei, nótái, párbeszédei s egyéb monddák, cselekvései, mindvégig feszült figyelemben tartották az egybegyűltket az öröm könyveivel szemükben vettek buszt a szülőket az óvónőtől. Hálás köszönetüket nyilvánítják a jelenvolt gyermekbarátok is az óvónőnek s gratuláltak a nem várt sikerhez.

Egy jelenvolt szülő.

— **Ertesítés.** A cs. és kir. közös hadsereg csáktornyai állomásán az 1903. évben szükséges kenyér és zab szállításának biztosítása czéljából I. évi szeptember hó 22-én délelőtt 11 órakor Zágrábban a cs. és kir. élelmezési raktár irodahelyiségében (Száva-utca 11 a) tárgyalás tartatik. Közlebbi leltételek fenti élelmezési raktárnál megtekinthetők.

— **Iskolai értesítés.** A helybeli alsó-foku iparostanonc iskolában az 1902—903. tanévben a szokásos beiratások szeptember hó 12-én, 13-án délután 4—6-ig és 14-én délelőtt 8—11-ig tartatnak meg a tanítás kezdete szeptember hó 15-én lesz.

— **Adóügyi jegyző választás.** Csáktornya nagyközségnek üresedésben volt adóügyi jegyző állásra f. hó 30-án Simon István helyettes adóügyi jegyző választatott meg.

— **A kereskedelmi alkalmazottak** Nagykánizsan tartották meg országos kongresszusukat f. hó 20-án. Képviselve volt 58 egyesület. A kongresszuson a kereskedelmi minisztert dr. Csury Jenő miniszteri titkár, vidékünk szülőlté, szelenczei földbirtokos képviselte. A miniszter képviselőjét a vasuti indóháznál egy bizottság fogadta és üdvözölte. A kongresszus elnöke Linzer Béla

meleg szavakkal üdvözölte a miniszter küldöttjét, mire dr. Csury Jenő miniszteri titkár a kereskedelemügyi rokonszenveről és érdeklődéséről biztosítva a kongresszust lelkes tetszés közben hangsúlyozta, hogy csak a megoldásra váró fontos gazdasági kérdések és a kereskedelemügyi tárca vezetéseben ismételve beállott változások akadályozták az alkalmazottakat illető kérdéseknek napirendre hozását, de azért a kereskedelemügyi kormány állandó figyelemmel kíséri az alkalmazottak mozgalmát és azok közül a kereskedelem és az emberiesség igaz érdekeit szolgáló törekvésekkel szívesen támogatni fogja.

— **Miniszteri elismerés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter ur a csáktornyai állami tanítóképző-intézet 1900—1901-iki évi igazgatói zárjelentésnek jóváhagyó tudomásulvétele alkalmából az intézetnek buzgó és sikere smüködéséért elismerését fejezte ki.

— **Lótenyésztési bizottsági tagok.** A Zalamegyei Gazdasági Egyesület a vármegyei törvényhatósági bizottságának megkeresésére f. hó 16-án tartott közgyűlésében a vármegyei lótenyésztési bizottságba Muraközből a következő tagokat ajánlotta: a csáktornyai járásban Tóth István elnökölte alatt Ziegler Kálmánt, Lauger Makárt, báró Knezevičs Viktort; a perlaki járásban Szabó Imre elnökölte alatt Mesterich Gábort, Verly Ernőt és Hajdinácz Istvánt.

— **A lelkiismeret hatalma.** Rosenfeld Jakab mura-szerdahelyi kereskedőhöz a múlt héten beállt egy, a muraszentmártoni plébániához tartozó földművelő, s előadta, hogy 14 évvel ezelőtt, a mikor mint kecsis szolgált az említett kereskedőnél, tőle 2 kgr. sőt, 3 zsákot és 2 pint petróleumot lopott. Kérte, hogy mi ezeknek a czikkeknek az ára, mert ő megakarja a lopott tárgyak értékét téríteni. Ugyanis a lelkiismerete nem engedi nyugodni. Az illető elmondotta, hogy mások birták a lopásra és gazdájának a szolgálatot azért mondotta fel, mert az orgazdák folyton nagyobb értékű czikkeknek az ellopására nógatták, a mihez nem volt lelki ereje. A bűnbánó 3 kor. áran szabadult meg lelki furdalásaitól.

— **Szőlővesszők és ojtványkészletek bejelentése.** A földművelésügyi miniszter felhívást intézett a szőlőgazdákhöz a rendelkezésre álló és eladásra szánt európai és amerikai szőlővessző és szőlőoltvány készletek bejelentésére; a bejelentési véghatáridő szeptember hó 20-ika Muraközben a csáktornyai járásból Csáktornyára kell a bejelentést tenni Ulicsny Károly szőlészeti és borászati felügyelőnél.

— **Muraköz állategészségügyi kimutatása.** f. hó 17-én a hivatalos adatok alapján: takonykór: Csáktornya 1 u.; ivarszervi hólyagos kiütés: Muravid 6 u.; sertésorbánc: Muracsány 1 u.; sertésvész: Csáktornya 2 u., Lapány 1 u., Örség 7 u., Rethát 4 u., Derzsimorecz 3 u., Kotor 3 u., Novákovecz 3 u., Orehovicza 3 u., Páljovecz 4 u., Dekánovecz 3 u., Vullária 1 u.

— **Óra tolvaj.** Tropsa János mura-szerdahelyi lakosnak unokaöccse Tropsa István ugyanottani lakos f. hó 19-én délelőtt Tropsa Jánosnak zártan szobájából 30 kor. értékű zseboráját ellopta s azzal eltávozott. De nem sokáig gyönyörködhetett az unokaöccs az órában, mert a csendőrség a nyomozást megejtve, az óra az unokaöccsnél találtatott meg.

— **Jégverés.** Felső Muraköz I. Hegykerület részben III. Hegykerület községeket f. hó 15-én átvonuló vihar jégveréssel sújtotta. A termés harmad, negyedrészen elve-

szett. Ünnepek levén, a nép nem yóll odahaza, a vihar ágyuk egyet kivéve nem működtek; a közvélemény ennek a könnyelműségnek tulajdonítja a vidék kárvalását.

— **Muraköz stajeri határ szelén hasznos esetek fordulnak elő,** a minek már áldoztái is voltak. A járványt stajerból hurczolták be. A szigorú intézkedést a járási orvos kapcsolatosan a hivatalos közveggel, meglette.

— **Testi sértés.** F. hó 17-én a szent-rókusai majorban a szokásos évi bucsut tartották. A bucsura Zsuidarics György és Szovári Flórián mura-siklói lakosok is elmentek, hogy részünt ajátosságaiukat elvégezzék, részint pedig, hogy az amugy is forró és hosszú napot mihamarább lenyűgözzék. Alkalmasiut — a bucsu szent emlékére — bepillantottak a csárdába is, hol vígan szürcsölhettek a bort, s kedvesen elcsevegthettek talán rég mult időkről s szerelmükről. Beszéd közben, hogy, hogy nem a kedvesről is folyt a szó, s ez okozta azt, hogy mindkét atyafi szerelemföltésből annyira összevesztett, hogy Zsuidarics a nála volt zsebkéssel Szovárt annyira megszurkálta, hogy a beszerzett orvosi látlelet szerint 28 nap alatt gyógyuló súlyos testi sértést ejtett rajta. A beismerésben levő tettes a nagykanizsai m. kir. ügyészségnek jelentetett.

— **Zsir lopás.** Egy idő óta a lopással foglalkozóknak igen nagy szükségük lehet a zsirra, mert nyakra-főre vizitelenek különösen a csáktornyai járás oky községeiben, a hol tudják, hogy zsír tekintetében nem mennek el üres kézzel. F. hó 12-én ugyanis Beliczán Skvorcz Tamás lakos kárára 70 kilós favindelyt, mely tele volt 112 kor. értékű zsirral ellopták. Másnap virradóra Nyegecz Balázs nagyfalusi lakosnak 40 kiló zsirral telt favendelyt 56 kor. ért. ismeretlen tettesek elloptak. A csendőrség a nyomozást minden irányban folytatja.

— **Lopás.** Skvorcz Tamás beliczai lakos kárára f. hó 12-én ismeretlen tettesek a zárt szoba ablakának befejtése után, a szobában elhelyezett szekrényből több férfi és női ruhát 159 kor. értékben elloptak. A nyomozás folyamatban van.

Nyilttér. *)

Nyilttatkozat.

Folyó évi augusztus hó 19. napján Csáktornyáról Grácba történt eltávozásomat egy városunkban köztisztelőben álló urnó nevével hozták bizonyos pletyka nyelvek kapcsolatba. Az illető Urnónek reputációja helyreállítása végett kénytelen vagyok ez uton nyilttatkozni kijelentve, hogy a szélrozsza minden irányában elhordott eme vénaaszonyok s kávék nénikék más becsületébeni gúzolásával kolportált hir teljes alaptalan és aljas rágalom. Egyben kijelentem, hogy ha ezen hurok is a teljesen alap nélküli rágalmazást tovább hordja a városban fenn tartani merészlik, ellenükben a bíróság útján fogok az illető urnó részére teljes elégtételt szerezni.

Csáktornya, 1902. augusztus 26-án.

770 1—1

Németh János.

* E rovatt alatt közöltékért a beküldő felelős. Szerk

Felelős szerkötő:

MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és laptulajdonos:

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR).

Sve pošiljke se tičuć zadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime, **Margitai Jožefa** urednika vu Čakovec.

Izdateljstvo:

knjižara Fischel Filipova, kam se predplate i obznane pošljaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk

Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . 8 kor.
Na pol leta . . . 4 kor.
Na četvert leta . . . 2 kor.

Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Službeni glasnik: »Čakovačke Šparkasse«, »Medjimurske Šparkasse«, »Šparkasse Okolice Čakovca«, i t. d.

Paragrafi od težačke pomoćne kasse!

IV.

Kada je dužen gazda se skrbiti za pomoc?

I gazdim zapove zakon. da gda i kaj nam je dužnost. Ako se napriliko kaj pripeti pri mlatenju mojemu jednomu težaku, koj je član težačkoj pomoćnoj kassi, onda ja, kakti gazda onoga težaka, sam dužen oranjenoga dati vratiti na moje stroške i sam mu dužen čez 2 mesece na svaki den 1 korunu platiti.

Zakaj zapoveda to tak zakon?

Jer je nesreća ga onda postigla, da je meni delal da se je za me trudil.

Ako pak se mi koje letno družinče ozledi, onda veli zakon, da dok ozledjeno družinče opet nemre delati, zatoga ja kakti gazda mu, sam mu dužen plaću i druge pripadke, najviše čez jedno fertalj ljeta vun splatiti. Jer ako to naj učinil bi kaštiguvan bil.

Ali ako to sve zvršim točno onda kassa sve moje stroške meni potlam porvne.

Kakovu pomoć dobi on, koj je zbog nesreće od 60 dni duže nemogućen delati?

Rečimo vezda, da preideju 2 meseci i Božja naredba je to, da on nesrečni težak, koj je ozledjen, niti onda još nezna delati, ili ako more nekaj, zato si ipak niti na pol prveše plaće nemre služiti — kak pomore anda takvoga nesrećnoga kassa?

Takovomu članu kassa svaki mesec 10 korun pomoći daje tak dugo, dok opet nazad more delati. Niti ovo pomoć je ne treba ekstra prositi, jer poleg doktorskog javljenja redovito bez svake prošnje da, to kassa.

Kakva je pomoć ako član zbog nesreće vumre?

Ako bi član zbog nesreće vumrl, onda mu ostavljenoj obitelji za navek kassa splati 400 korun gotovih penez.

I jer se pripeti, da takvomu vumrlomu neostane niti žena niti deca, da ga anda vreau sprevediju 100 korun da kassa na sprevodne stroške.

Kakove pomoći more dobiti još redoviti član.

Budeju i takovi, moji dragi slugi, koji su čez 10 ljet redoviti člani kasse, pak onda zmed njih nekoji, kakovog gud zroka na delo nemogući postane, ali ako i ne čisto nemogući, nego samo na pol tuliko nemore služiti kak prije. Takov član se mora za 2 korun dati pri doktoru kasse previziterati, i od nemogućnosti dela stavljen svedočbu mora pri poglavarstvu ili pri mestnim povereniku pokazati; kak takaj sada

MEDJIMURJE

mora pokazati svoju člansku knjigu i osvedočiti, da je zaisto već 10 ljet član kasse, ili ako je već po 35 letnoj dobi stupil med člane, onda da je 15 ljet bil član kasse.

Ako je član sve to pravo osvedočil, onda njem do smrti svaki mesec 10 korun pomoći da kassa.

Ali ako je komu takva pomoć ne potrebna. nego je zdrav postigel 65 ljet, ili ako je čez 35 ljetnu dobu stupil med člane 70 ljet takovomu kassa kak je 65, tojest 70 ljet star 100 korun plati.

Takovu pomoć je pri obćenskom poglavarstvu ili pri mestnim povereniku treba prositi. Člansku knjigu je svigdar treba pokazati.

Kuliko pomoći plati kassa prilikom smrti redovitog člana?

Znate dobro, dragi slugi, da nas je sviuh život u Božjih rukah. Vumreju stari, ali smrt se niti mladim ne smiti. Denes još živimo, ali neznamo, kak bude zutra. Kak je to dobro jednomu otcu, da zna, kaj po njegovoj smrti mu žena i deca k malim penezom dojdeju. Veličina broja tēh penez od toga stoji, kak dugo je bil vumrl član kasse.

Ako je najmenje 5 ljet bil član, onda kassa 200 korun plati, ako je deset let bil član onda, 250 korun, ako pak je 15 ljet bil član onda 270 korun plati kassa.

Koj je čez 35 ljet stupil med člane, onoga familia samo onda dobi po naravnoj smrti pomoć, ako je vumrl 10 ljet bil član kasse. Ali ova pomoć više kak 200 korun niti onda nije, ako je on više kak 10 ljet bil član.

L. R. J.

Drugput dalje.

Kaj je novoga?**Oglas.**

Čakovečko meštarskog-družlva poglavarstvo je odredilo, da od sada počemši u svakim mesecu po prvim dojdūci tork se budu poglavarstvene sednice obderžavale.

Koga je svaki ostavil.

Jako žalostnu sreću je herbala Nikies Istvana žena. Vu jednim lēpim danu ostavil je nju tuvaruš s dvojum drobnom decum skupa i više je niti ni misli na nje. Kasnije i njezini poznanici spozabili su se takaj iz žnje i poljeg toga na hitroma je vu naj veđu nevolju dospela. Vu tužnoj nevolji kad je već zadnju svoju gibučnost prodala, pohodil je nje najstrahoviteši gost, najmre glad, k svakomu se bila vtekla, nego badava. Ni se našel nigdo, koj bi nju samo iz jednim falackom kruha na pomoć pritekel. Si-

romašku ženu je ovo to do konca bilo razzalostilo. Okolo osme vure vu jutro iz osem let stariim svojim sinom Ivanom ostavila je vu Čerhat vulici svojega stana stim odlučnjem da bude vu Dunaj skočila. Na železni most je otišla siromaška žena, kad je već do sredine mosta došla, tam je hotela svoju nakanu zvršiti, malo dēte k sebi privine i i tak je nakanila nuter skočiti. Malo dēte je spazilo, kaj želi mati učiniti, veliku kriku viku podigne i s rukami počelo je ritati. Na ovo kriku se njih više skupa spravilo. Nikićica očitiju svoju nevolju, da već od više danov strada, zato se hotela svojim sinom skupa uništiti. Jeden dobroga srdca človek se taki bil našel, koj za nekuliko danov pomoć njoj bil podelil, da bude mogla preživeti.

Kreucer Pepi.

Maria Kristina od bivše španjolske kralice, koje sada vu Beč na pohađanje došla, sledeća dragovoljna pripćenja pišuju becke novine. Kraljica, kad je vu Beč došla, zevsum silom želela je, da ju već od davna poznati fiakeroš Kreucer Pepi vozi vu Frigyeš nadhercega palaću. Ovaj fiakeroš koj je kraljicu vu mladosti vozil na svoji kočiji, gzdavo si popravi mustače i s bićum vudri med konje, koji s velikom silom bežali jesu preko varaša. Kad su nadhercega palače bili došli, kraljica veli Kreuzer Pepiju: Jako lepo i brzo ste me vozili. Fiakeroš se tak elegantno bil nanizil, kak kakov zmoini gospodin. — Presvetla gospa ga pohvali za ov njegov naklon. Kraljica se malo nasmejala i ponudi kočiašu svoju ruku, koj od blaženstva samo da se nerasteli vu takovim položaju bivši pozabi kušnuti njezinu ruku. Ali zato je ipak dobil 5 cekinov za tringelt.

Vumerl je na prodekalatel.

Vu Londonu vu Nevmarkit cirkvi sad ove dane žalostno pripćenje se dogodilo. Jeden svećenik, koj je pred dvemi ljetmi iz Nevmarkit obćine otišel, sad na novo je došel vu onu istu obćinu, da svećeniku posluvanje opet započne. Kada je stupil vu cirkvu s pukom su pune bile nastale klupi. Svećenik je dal znamenje na žoltara popevanje, kad je dovršeno bilo hotel se je iz svoga mesta stanuli, da svojim govorom puka pozdravi, vu ovim istim hipu se zruši vu predikalnici i taki je vumerl Vu šekrestiju su ga odnesli i prevideli su, da je izbilja mrtev, veliju, da mu je srćni žlak zrokuval smrt.

Na nikaž deto selo.

Od strahovitoga ognja nam telegrafiraju iz Vesprima. Tako zvanog obćini prek včera vu jutro nastal je ogenj i čela obćina je zgorela. Kvar je strahovito veliki, Ob-

čina je s velikim trudom poslušala, da za preći ognjenu silu, ali sve za badava bilo, ar oženj još i na večer ni bil prestal. Strahovito nesreća se samohotice pripetila. Jeden zločinac je bil vužgal, kojega su zandari na sreću ipak prijeli.

Mučena burska deca.

Kak je veliko neprijateljstvo Anglezov bilo proti burom, nikaj drugo nam bolje ne svedoči nego to, da su niti prama nesrećnom burskom decom ni imali pomiluvanje. Po jezerah su skupa polovili i vu koncentricios tabor odpelali, i doklam su buri gvođjerno vojuvali, anglezi su detcu spolovili i na jeden otok odpelali. Du Joil afrikander koj je sad nē davna nazad došel iz Bernandus otoka, on strahovito ripečenja poveda. Iz pićenje, da burska deca gde su samo moguća bila, svigdi su neprestano burske popevke pevali, i ni su se postrašili angleške strahovite nećemurnosti. I radi toga inspektori i bezsrčni soldati su decu na tuliko s korbači bili, da su nesretna deca od pameti došla. Vnogo dece su k drevi privezali skorbači bili, i onda tak zmučene vu morskou vodu namakali. Zaradi najmenjše nepokornosti do dva dana morali su gladu vati, i najtežeše delo zvršavali. Višekrat su na takovo mesto k stupom prevezali, gde od sućene vrućice odmedlevali jesu. Medju takovimi strahovitemi terpečemi mukami nesrećna deca, malo da nisu jednoga svojega inspektora vubili, koj je s velikom sramotom nego hasnovitijem pogeom mogućen bil osloboditi svoje življenje

Kradja.

Poljeg Budvića vu Ledenik občini bivajuće šparkasse je izniknulo do 340 jezer korun penez. Da na dobrim glasu bivajuća šparkassa ne dospe vu propast, Schwarzenberg Adolf herceg je ponudil četerdeset lētnu posudu, poljeg samo dva percenta.

Rakošpalotajski poljari.

Velika gospoda jesu Rakošpalotajski poljari. Ako gdo žnjimi šatu ima, oni njemu taki iz kuglum odgovora daju. Prek večera su dopeljali jednoga rakošpalotajskoga poljara vu sudbeni uređ, koj med vise dečkimi jednoga s kuglum pleziral. Danas opet je jeden drugi občinski polar, koj je odgovora dal, s kuglum jednomu dobre volje bivšem Benedek Pál čizmarskomu detiću, na kojega je dvaput strelil. Obodve hiti su mu nogu pogodile tak, da su njemu morali nogu odzagati. Benedeka su odpeljali vu Károlyi špital, vojuvu poljara pako vu rešt.

Žalostni list.

Jednomu francuskomu novinaru je k rukam došel jeden izvanreda žalosten list, kojega je Bartholomeus Lilienberg Izak jeden mali, petnajst lēt star burski dečec svojoj dragoj materi pisal prije, nek su ga Anglezi poredi bune obesili

Alival North, januar 12.

Draga moja mamica i mali moji brati i sestrice!

Kak je žalosten ov glas na vas gledač moji mili, da za kratko vrēme mrtvoglasa čuli budete. Gospodin Bog je tak hotel **druga moja** mamica. I mirno budem vumrl. Naš gospon Kristuš je nedužno trpel muku. Ja takaj tak budem. Ili vu čem sam ja drugacije? Moja draga majka obrni se prama Bogu, i tam razveselenje najdeš. —

Božjega blagoslova prosim na te, i na moje male brata i sestrice i mile pajdaše! Kad budete ovoga lista čitali ja već na nebu budem i čekal budem na vas medju angeli. I tam se zestanemo. — Mamica drage moja mati! oprosil sam svećenika da nektodišje sve, kaj je mojega, moju sliku takaj Tak se za blaženoga čutim pod križom, kajti je ovo božja volja. Nisam mogućen više pisati, suzne su mi oči. Moja majka, moja dobra majka! Nespozabite se iz mene

Lilienberg Izak.

Nekaj za kratek čas.

Po amerikanskim.

Prvi gospon: Te flaster je tak šklizek, da se čovek nevupa niti šetati. Na sreću tuliko pušim, da mi od cigare padajući pepel čista pokrije puta, kad hodim.

Drugi gospon: No, ja tuliko ne pušim. Nego moja cigara je tak jaka, da me ne pusti opasti.

Iskrenost.

Mama: No, Klarica, kaj veli dobro dete, da tak sladkoga cukora dobi?

Klarica: Prosim već!

Na ruštu.

Prvi zidar: Si čul, kaj je škrapč dol i opal iz rušta?

Drugi zidar: Pak je vumrl?

Prvi zidar: Odmah.

Drugi zidar: Siromaški Škrapč. Zato je on tak hudo vun zgedal zadnje dva tjedne!

Po deždju kepenjek.

Putnik: Gospon kasser, oni su se pomešali, da su mi iz petke vun davali.

Kasser (koj karta dalje): Ako ste jednutput otišli odovud, onda već zabadao samo ite.

Putnik (odpravljajuć se, nazad zakrici) samo to sam njim štel reći, da su mi jeden, forint više dali nazad kak treba.

Razveseljitelj

Dober den dragi brate! Već dve leti, kaj smo se nē vidli. Kaj se pripetilo od polti s tobom?

Otec mi je vumrl.

Ah, daj mu Bog duši dobro! To je velika žalost! A kaj još?

Zvun toga sam se oženil.

Ah, kaj govoriš. O ti siromak, utaj se samo v Boga. Vidiš, gospodin Bog ti čudaput na jaku probu dene čoveka. Već bude i to žalost na radost obrnul!

Z A B A V A

Ljudožder

No, to je bilo jednog dana zdrčište u Varazdinu, gde sam se ja u more nepravilnih latinskih i grčkih glagolah hitil i kakti zločest plivač više krat potonul, no . . . to je bilo zdrčište! —

Na jedan krat je glas puknul: jedan ljudožder je tu, iz kak vuglen črne Afrike su ga dopeljali, na banskem trgu u jašilnici se bude inat čast producirati.

Nekakov posve stranjski čoviek skosmanom bradom, kresećemi se oči, a oblečeni

u crveni kaput sa crvenom kapom na glavi, na kojoj je ono pravo puransko pero, kakti pernica napravu u vis stalo, hodil je bubnjajući u navadni bubenj, liepo lagano po ulicah te je na ves glas kričal cietu poviest ljudoždera, kojega je on za skiepu novce od arapinskoga kralja Kalkilqualquikana kupil i vlastitom pogibelju života u Europu preko prevezel.

Tu su izbiezali kramari iz svojih štacunah, kčrmari sa pivci iz kčrmah, šošlari, šnajderi, čizmari, peki i ostali van na ulice, i na pijace, za da se o toj strahofii pospomene, tu je sve biežalo, kaj se dieca zove za tim bubnjajućem stranjskem čoviekom, tu je sve biežalo, kaj se mati zove opet za diecom, za da je spasi od groba u ljudožderskom želudcu.

Tadanji ljudi pako nisu znali tak lagati kak sadanji, — to sve se je najime zgodilo prije pol stoletja — oni su, najviše ako su svake kvatre jedan krat lagali, pak anda su većinom i sve verovali, kaj se je onak ozbiljno pripovedalo ili razglašivalo i tak su onda bajku o ljudožderu držali za pravu pravcatu istinu.

Na varškem pijacu pred negdašnjom kruharnicom i Ambrošičevim štacunom su se sakupili ozlovoljeni, strašljivi i znatiželjni purgari, sami oni najpametniji, koji jezikom sve bolje učine nego najznamenitiji minister i najpraktičniji gradski načelnik.

Tu je n. pr. bil stari Baf, original od čovieka, kojega smo mi djakci radje studirali nego staroga Cicerona. Stari Baf, poštovanja vriedni kovački majstor, bil je pobozen i naglo srdit zajedno, te je onda tak znal molitve i kletve tak skupa miešati, da je to bilo smiešno. Njegovu molitvu pri stolu poslušati i zajedno opominanje diece na pobožno držanje, bilo je jednostavno nekaj strašnoga. Na svaku prošnju »Otec pasa« ili odsiek »Zdravo Marije,« sliedela je klaster duga paedagička psovka, pred kojom su se dieca i obloki stegli. U cirkvu dakako se je toga suzdržal, jedino da je negda znal s ministrantom zajedno na glas »Amen« reći.

Taj anda stari Baf je halabučil:

»To je špot i sramota, da ov tu (stini je palcem pokazal na jedan oblok varškkih hiž) to dopušča! Vrag mu. . . Bog mi grihe odprosti, kaj on misli, da ja i mi svi imamo ove tu (pokaze prstom na četiri polag stojeće dečuce u hlačah pak bosa) za da je on tam pokaze (proti banskem trgu) samo onak poždere?!

»Pravo govori Baf« — zmieša se sad kresećći glas, kak hrt mršavoga trafikanta Batusica; »Kaj se taj bolvan mora baš pri nas producirati? Mi imamo našu diecu odviše radi, nego da damo, da se šnjimi kakov črni poganin pita. A zakaj se tu on tam (on pokaze pretegnjenom rukom na varmedjinske hiže) neće nikaj zmiešati?«

Sad dojde stari Adler, liepo lagano, ruke u žepu od pavlinske cirkeve proti hrpi na pijacu stojećoj. Stari Adler je bil pivar, a kakovu pivu je kupal. . . . Bože moj. . . ako ju na drugem svijetu mora na sve vike piti, tak je strahovito kaštigovan! On sam nije mogel negda dokučiti, kak se ljudem hoće takove žlabure piti, pak je znal negda rukami nad glavom skup vudriti, kad su poslie gurgjevskog ili ivanjskog sajma znali po trideset praznih lagvičah u dvoristu stati. Mnogi su staroga Adlera držali za slobodnoga zidara, pak je zato pri šnjim sastanku nas diječuce uvijek obispavala guskina koža, ali miesečne seksere, koje je on

kakti prijatelj dijačtva nekolikim svaki mjesec davali, ove nismo odbili . . . samo jedan osobito pobožen kamerad, je svaki krat od Adlera dobljenoga srebernjaka opral u svetelnicu kapucinske cirkve a onda ga stovrav spustil u zep med svoje pošlene seksere groše i krajcare . . . ako je koj u obće u zepu bil. Drugač bil je stari Adler čoviek finih doskočicah (Witz), koj je znal najzrujanije svojimi šalami u dobru volju spraviti.

I sada stupi posve mirno u tu uzrujanu hrpu na pijacu, izmieri pogledom od gore do dole mršavoga Batušica i smiešeti se veli:

»Samo se nikaj neboj ti stara virginja, kosti neće jesti, a varasku diecu takaj nesme smedlati, jer to mu je od policije prepovedano. Zato vozi uvijek sobom jednu punu gajbu malih arapinčev . . . na te se je već priučil . . . no . . . i meni je šunka radje nego bielka riba. No neka bude anda . . . hoćemo si ipak tu komediju poglednuti . . . em i onak su samo mali poganeke, koje ždere.»

Malo ih je bilo, koji su u tom govoru toga poštenjaka opazili ironiju; veći diel ih je postal znatizeljnim te su pričeli zpitavati: »Je, pak gde ždere i gde je? Kaj košta i jeli nije pogibeljno?»

No, naravski . . . ako je samo pogane žderal, onda si je to čoviek mogel privuščiti gledat iti, makar ga pri tom budu i zoni obhadjali! Samo još se pravo nije znalo, jeli je zakovan ili prost.

No, tu smo mi dijaki znali naputka dati.

»Tam u jašilnici (Reitschule) na banskome trgu, polag mesnic je, i na zid je strašnemu lancu prikovan, a košta jedan sekser.»

Anda je sve išlo, kaj noge ima na banski trg i u jašilnicu a arapinov gospodar je imal dobre dohodke.

Dakako, da sve nije bilo tak, kak je Baf i Adler pripoviedal, jer s malimi arapinčeki . . . nije bilo nikaj — zalibože! Ali je zato bila gajba puna liepih golubov. Reklo se je, da je arapinska pošiljka iz Afrike izostala te da pred četiremi tjeđni neke prispieti — tak je najme rekeli u črleno oblečeni arapinov gospodar, zato se mora divlji ljuđođer iza toga živimi golubi zadovoljiti, i odmah će jednoga ovde sad na otigled svih požderati.

Mesar Novosel je protestiral proti toj promieni, jer on je došel radi arapinskog žderanja sim a ne radi golubah, on zahtieva svog seksera natrag. Banješ ga je komaj primiril, a tak su se onda i ostali primirili, koji su konačno i tom manje strašnom predstavom se zadovoljili te su samo tu divlju strahotu zjiali, kak n. pr. osupnjeno se zazija tele, kad prvi krat mieseća u škafu vode zgleđa, ili krava, kad iz paše domov dojde, i na stali najde nova vrata.

Taj divljak, črni kak da se je na glavce u jezerišće tinte ili u slivni pekmez pandurnul, stal je tu samo u plivače hlaćice oblečen kraj zida te je okolo pojasa imal željezni pojas. Tri koraka daleko pred njim bile se u gatpostavljene, jer je tobož pogibeljno, da nebi koja iz med gledalcah onak u hitrini dosegul i prije nego bi se i opazilo, pogutnul. Taj divljak je imal strašno velike zlatne mindjuše u uhi a jednoga još večega željeznoga u nosu, kojega je moral zrukum dići kad je jel. On je podjedno zubmi škripal ili lalovkom na lalovku

pucal, a k tomu je očima obračal, da mu je bilo samo bielo videti i onda je nogami štrptal a rukami kroz gatrice za nami grabil, da ga je gospodar moral više krat na troje ili četveroje razkoljenom batinom potacah udarati, a to je onda ružilo kak da bi ga Bog zna kak čvrsto vudiral.

I sada . . . sada donese gospodar siromaškoga goluba iz gajbe, a Afrikanac odmah skoči kak jastreb preko njega, pograbiga i . . . već mu je glavu odgrizel i med vriskajuće gledalaćice izpljunul, i sad . . . pričme poždrljivo krv cekati iz toplog još tiela, a zatim, kad je obskubel pticu, pričel je zubi trgati još toplo meso od kostih i jesti. Nekolikim ženam je pri tom i mučno postalo, drugi opet su zažmirieli a tretji su mrmljali da se dopušču, da taj ogaven prizor i dieca slobodno gledaju.

Medjutim . . . kak to već u čoviečanskom životu biva, postali su ljudi u varašu i toga već siti, i anda je taj gazda ljuđođera moral nekaj znajti, čim bi opet ljude navabil u svoju hutu.

Ja neznam, kak je bilo, kak li ne . . . valjda se je taj ljuđođer golubovah već prenajel, pak je postal zle volje, i anda se u toj zločestoj volji jednog dana strahovitom jakostju od zida odgrgne, te bieži sprovdajan od svih koji su gjerjernost i noge imah, med strašnjim tulenjem i krikom po banskome trgu kroz gospodsku — danas Gajevu — ulicu na varaški pijac, preko njega u dućansku ulicu, i mmo farne crkve na kapucinski trg, gde se je konačno na kup smetja popiknul, opal i tu bude ulovljen.

Od sada je opet mnogi seksera žrtvoval, samo da vidi, jeli je sad bolje na lancu pričvršćen, i izbilja, črni je sad imal lance na rukah i nogah, a njegov gazda si je ribal ruke nad uspielim iznašajšjem, — i to je tak dugo išlo, dok se je već i oblast toga zasitila te je toga crveno — kaputaša skupa s njegovim »Aschanti» preko Drave odpulisila i naložila mu, da se za 24 sata zgubi.

Ovak su negda prekodravčani s nami liepu u prijateljstvu ziveli i dobro susedstvo podržavali: oni su nam pošiljali od onud razne vrsti šatornih ciganah a mi njim opet razne druge skitalice i potepuhe.

I baš u to vrijeme su nastala ona za dijake najugodnija vriemena, najme velike vakacije i pošto je moj gazda, gde sam bil na stanu i na kosti, kanil za igraču svojoj dieci kupiti dvie koze, a takove je baš u Čakovcu imal na prodaj — još se sad imena siećam — nieki Buhin, to sam ja, za onda dijačec druge škole, dvanajst godinah star, rad ga sprovdajal toga tri sata dugoga puta, a kak sam gazdu poznal, dobro sam znal, da bude uz put i časa pive i falat šunke ili klobaseice ili svajcarskog sira a moguce i svega trojega s pivom.

I izbilja, moj gazda je znal hrvatski, te smo već tamo idući si u Nedelišču pivom žedju gasili, a kad je u Čakovcu izbilja dvie liepe mlade kozice — obodve za pet forinti — kupil, obrnul je u za ono vrijeme najpopularniju krcmu licitara Pečorlika, pred kojom je vani varaždinski Hribarov Stellwagen stal i hranil. Moj gazda zmrmlija: »Bog zna tko se to kam vozi?» — I stum stupimo u sobu, da se malo okriepimo.

On hip je već stal kriglec pienieće se pive pred menom na stolu, a gazda je kelnerna spitaval, kak kaj u kuhinji stoji. Dok sam ja svoj nos u kriglec porinul a oči su

mi okolo po sobi sbrivale, zaustavi se na jedan krat moj pogled na dvema muževi pri jednome stolu u kutu sidećemi. Ovi su imali pred sobom polič vina — ondašnja mera — a jeli su pećenu teletinu te su bili baš dobre volje, jer su poliča više krat opetovali, a ondašnji polič je držal tri polovice litre polag današnje miere, a k tomu ondašnje medjimursko vino! — Lahko su bili dobre volje.

Meni su ta dva čovieka bila tak poznata, kak da sam ih već negde videl. On jedan ravnič danas nije imel dugu bradu, ali njegov pogled i glas je bil posve takov, kak onoga ljuđođerovoga gazde iz banskog trga u Varaždinu, a on drugi . . . no, on s fantastim nosom i otečenimi kočicami na vuhih, to sveto nije nitko drugi, nego on črni afrikanec, koj se je evo opral!

Pošto pak sam ja mojemu koštodavcu uz put cietu tu ljuđođeru pripoviest obšrno pripoviedal, jer on ga nije niti jedan krat išel gledat, samo je čul, da je danas moral iz Varaždina oditi, a sada sam mu moju sumnju glede ovih dviju ovde, na kratko u uho prisaptul, vzeime anda času i kakti odlučan čoviek ide tamo knjihovomu stolu te veli:

»Na zdravlje moja gospoda, no pak jeli ide ljuđođeru teletina i vino u tek?»

Sad su se obodva zlećali, ali su se brzo opet sabrali, trknuli su časami s mojim koštodavcem a onda veli gazda afrikanecov:

»No dakako dragi gospone, da mu ide u tek, mojemu ketušu! Nekaj samo probaju u plivačih hlaćicah se tjeđni dni gledati dati, pak onda neka na dan po tri sirove golube požderu, makar da tjim po noći i drugo jesti potajno donesem, budu si onda već i oni prste oblizavali, kad jedan krat do poštene pećenke dojdu!

»Ah, ah . . . » — veli nato moj gazda — »to ste anda vi dvojica oni pravi pravcati varalice, na deseto sito presejani lopovi!»

»Lopovi sim, lopovi tam . . . svet hoće prevaren biti! Mestrija je svoje zlato dno zgubila i tak anda eto . . . »

»Je, pak kaj ste anda vi dvojica izvan toga ljuđođerstva?»

»Ja sam šnajderski dietič iz Karlovca, — veli Impresario.

»A ja sam šoštaz iz Tabora u Českoj — veli divlji ljuđođer.

»Tak . . . » — odgovori moj gazda i kimne znamenito glavom — »a sad pak vam hoću i ja nekaj povedati: kad smo sim išli, ja i ov dijak, dostignuli smo u Nedelišču dva varaždinske žandara, koji su baš proti Čakovcu marširali . . . Bog zna kaj ovi samo tuda okolo iziskavati mogu? Sad su već sigurno u Čakovcu . . . negde u varašu.»

Na te rieči su se ova dva topova hitro stali od stola, platili su kaj su jeli i pili i za deset minutah ih je već Hribarova kočija proti Szerdahelyu pelala, gde su po svoj prilici Maru prešli i onda valjda u Lendavi svoje ljuđođerstvo nastavili, a mi smo se s našimi kočicami povrnuli u Varaždin tierajuć je pred sobom.

Tri tjeđna kasnije su ipak te afrikance u Belatinu ulovili, kak smo to u novinah čitali.

Em. Kollay.

Odgovorni urednik

MARGITAI JOZSEF.

Gubona árak. — Clena žitka.

1 m.-mázsa.	1 m.-cent.	.kor érték
Buza	Pšenica	12 50 —
Zab	Zob	10 40 —
Rozs	Hrz	10 00 —
Kukoricza uj	Kuruza nova	06 00 —
» » ó	» stara	10 80 —
Árpa	Ječmen	10 00 —
Fehér bab uj	Grah beli	13 00 —
Sárga » »	» žuti	10 00 —
Vegyes » »	» změšan	16 00 —
Lenmag	Len	20 00 —
Bükköny	Grahorka	11 00 —

3336. sz. lk. 1902.

Árverési hirdetmény.

A perlaki kir. bíróság, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Haramia Mária a-domborui lakósnak Vinkovics János légrádi lakos elleni vjhajtási ügyében 90 kor. tőke s járul, valamint 12 kor. 30 fil. árverési kérvényi költség kielégítése végett a nagykanizsai kir. törvényszék és a perlaki kir. járásbírósg területén levő az a-domborui 396 szjlvben felvett 180 hrsza ingatlan 822 kor. kikiáltási árban, mint becsárban az

1902. évi szept. hó 23-án délelött 10 órakor

Alsó-Domboru községházánál dr. Kemény Fülöp ügyvéd vagy helyettese által megtartandó árverésen eladatni fog.

Venni szándékozók figyelmeztetnek, hogy az árverés megkezdése előtt, a fenti kikiáltási ár 10%-át bánatpénz fejében letenni kötelesek. 772 1—1

3593. szám tkvi 1902.

Árverési hirdetmény.

A perlaki kir. bíróság, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Fundák András és neje Kovács Mária kotori lakos vjhajtatóknak Kecsák András és Kecsák Matild kotori lakosok elleni végrehajtási ügyében 160 kor. tőke ennek 1899. évi május hó 5 napjától járó 8 % kamatai 74 kor. 10 fil. eddigi 37 kor. árverési kérvényi költség kielégítése végett a nagykanizsai kir. törvényszék a perlaki kir. bíróság területén fekvő a

kotori	3157. sz. tjkvb. telv.	1642 hrsz. ing.	30 K
»	»	1656	» 45
»	»	2804	» 24
»	»	9604/b	» 34
»	393	188	» 208
»	»	2845	» 76
»	»	6470	» 206
»	»	6453	» 66
»	4770	459/a	» 51
»	5524	6342/40	» 5
»	»	6455/81	» 40
»	»	10333	» 15

kikiáltási árban, mint becsárban az

1902. évi szept. hó 24-én d. e. 10 órakor

Kotor községházánál dr. Kemény Fülöp ügyvéd vagy helyettese közbenjölttével megtartandó árverésen eladatni fog.

Venni szándékozók figyelmeztetnek, hogy az árverés megkezdése előtt, a fenti kikiáltási ár 10 %-át bánatpénz fejében letenni tartoznak. 771 1—1

Perlak, 1902. évi június 22-én.

KÉPVISELŐK

kik gázberendezések szerelésében jártasak *kerestetnek*

ACETYLEN

világítási vállalathoz.

Ajánlatok referenciák megjelölésével

KLINGER RICH.

Gumpoldskircheneri gép- és lémmáru-gyár magyarországi telepe

BUDAPEST, VII., Hernád-utca 43. szám

„ACETYLEN -UDVAR” czimzendők

763 2—3

Bárminemű

könyvkötészeti munkát

eivállal és gyorsan készít

Fischel Fülöp (Strausz Sándor) könyvkötészete

Csáktornyán.

Szabóműhely megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, miszerint Csáktornyán Deák-utca 182. szám alatt Nuzsny-féle házban 1902. évi szept. hó 1-én

fűfiszabóműhelyt

nyitok.

Törekvésem leendő n. é. közönség megelégedését kiérdemelni, mit annál inkább is reményelek, miután tapasztalataimat e szakmában Bécs, Budapest, Kolozsvár és Arad városok legnagyobb műhelyeiben szereztem, hol sok éven át működtem.

Elvém: lehetőleg a legolcsóbb árak mellett jó és pontos kiszolgálás.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve maradok

kiváló tisztelettel

Kopjár István

fűfiszabó

773 1—3

Dr. Glasgall Manfred

fogorvos Varazsdon

készít fogakat szájpaddal
nélkül, arany és aluminium
fogsorokat. Arany, porcel-
lán, ezüst, amalgam és üveg
plombákat.

Dr. Manfred Glasgall

zubar u Varazdinu

prireduje zube bez neb-
ne plačice zubište iz zlata i
aluminiuma, plombe iz zlata,
porcellana srebra, amalgama
i stakla.

668 22-*

809 és 795 sz. 1902.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881.
évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel
közhírré teszi, hogy a Csáktornyai kir. já-
rásbíróóság 1902. évi V. 352 és 341. sz.
végzése következtében csáktornyai takaré-
pénztár, N u z s y Mátyás csáktornyai
Első gráci söröződe részvénytársaság és
Csáktornya vidéki takarékpénztár javára
Baumhack Frigyes és neje szentilonai lako-
sok ellen 1600, 1050, 710 és 600 k. s jár.
erejéig 1902. évi jun. hó 7-én foganatosi-
tott kielégítési végrehajtás útján fölfügglalt
és 2179 korona 80 fillérre becsült butor,
1 ruganyos kocsi, 2 kancza ló és egyéb
gazdasági és korcsmai felszerelvényekből
álló ingóságok nyilvános árverésen el-
adtnak.

Mely árverésnek a csáktornyai kir. já-
rásbíróóság 1902. évi V. 342 és 341 sz.
végzése folytán 1600, 1050, 600 és 710
k. tőkekövetelések, és ezek összes járulé-
kai erejéig Szentilonán leendő eszközésére

1902. évi szept. hó 5. napjának ó. e. 10 órája

hatridőül kitűzetik és ahhoz a venni szán-
deközők oly megjegyzéssel hivatnak meg,
hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX.
t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénz-
fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, becsáron
alul is el fognak adni.

Csáktornyan, 1902. aug. 22.

Glavina János kir. bír. végrehajtó.

769

Herlinger Sándor

órás és ékszerész Csáktornyan.

Ajánlja dúsán felszerelt raktárát, mindennemű
arany, ezüst és china-ezüst háztartási- és ékszer
ezikkekben, valódi svájci fal- és zsebórákban,
valamint látszerészeti árukban.

Javitásokat gyorsan, pontosan

740 7 *

és jutányosan eszközöl.

Keil-lakk

legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára.

Szagtalan

padló-Viasz „Glória”

legjobb és legegyszerűbb beeresztő szer ke-
mény padló számára.

Arany-fénymáz

képekreték stb. beanyozására.
1 kis palaezka ára 40 fill.

Fehér „Glasur”-fénymáz

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujonnan befestésére.
1 doboz ára 90 fill.

764 2 8

— Mindenkör kaphatók: —

HEINRICH MIKSA cégnél Csáktornyan.

↳ Gyümölcs- és szőlőbor készítő gépek.

Gyümölcs- és szőlősajtók,

folytonosan ható kétfős emeltyű szerkezettel, és nyomereszabályzóval.

A munkaképesség 20 %-al nagyobb mint bármely más sajtonal.

Hydraulikus sajtók, Szőlő- és gyümölcshűtők

és bogymorzsolók.

== Teljesen felszerelt szűretelő készülékek. ==

Szőlő- és gyümölcsőrők. Aszaló készülékek gyümölcs és főzelek
aszalásra **gyümölcs-vágó** és **hámozó gépek**, legújabb szerkezetű szabadalm.
önműködő **„Syphonia”** gyümölcs- és szőlővessző **permetezők** gyár-
tatnak és szállítatnak jótállás mellett a legjobb kivitelben

Mayfarth Ph. és Társa

gazdasági gépgyárak, vasöntöde és gőzhámor.

BÉCS, II. Taborstrasse 71.

== Kitüntetve 490 arany, ezüst és bronz éremmel. ==

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

655. 9 12

==== Képviselek és viszontárusítók felvételnek. =====

